

Vergaderjaar 2009–2010

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 689

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 januari 2010

Hierbij zend ik u de geannoteerde agenda voor de Eurogroep en Ecofin van 18 en 19 januari 2010 te Brussel.

Het is mogelijk dat nog punten worden toegevoegd aan de agenda of dat bepaalde onderwerpen worden afgevoerd of worden uitgesteld tot de volgende vergadering.

De minister van Financiën,
W. J. Bos

GEANNOTEEERDE AGENDA ECOFIN RAAD 19 JANUARI TE BRUSSEL

1. Economische situatie

Document: n.v.t.

Aard van bespreking: gedachtewisseling

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

De Nederlandse economie groeide in het derde kwartaal van 2009 volgens het CBS met 0,5% ten opzichte van het tweede kwartaal. Daarmee is de recessie in Nederland officieel voorbij. Ten opzichte van het derde kwartaal van 2008 kromp de economie in het derde kwartaal met 3,7%. Dit is een aanzienlijke verbetering van het jaar-op-jaar beeld: in het tweede kwartaal van 2009 bedroeg de jaar-op-jaar krimp nog 5,4%. De decemberraming van het CPB voorspelt een groei van 1,5% in 2010, terwijl DNB een groei van 0,7% voorziet. Het eurogebied groeide in het derde kwartaal volgens Eurostat met 0,4% k-o-k. Duitsland groeide met 0,7% en Frankrijk met 0,3%.

In Nederland is de werkloosheid in oktober 2009 opgelopen tot 3,7% volgens de definitie van Eurostat. Naar verwachting loopt de werkloosheid in Nederland in 2010 (definitie Eurostat) verder op tot 5,4% en zal in 2011 een piek van ongeveer 6% bereiken. De toename van de werkloosheid is beperkt in vergelijking met de omvang van de recessie. In november is de werkloosheid in het eurogebied gestegen naar 10%, het hoogste niveau in 11 jaar. De sterke verschillen qua arbeidsmarktsituatie die in de eurozone voor de crisis bestonden, blijven ook de komende tijd aanwezig.

De inflatie is in Nederland in november volgens het CBS uitgekomen op 1,0%. Dit is 0,3 procentpunt hoger dan in oktober. De inflatie is voor de vierde opeenvolgende maand gestegen. De Nederlandse inflatie volgens de Eurostat *Harmonised Index of Consumer Prices* (HICP) is in november uitgekomen op 0,7%. De HICP inflatie in het eurogebied was in november 0,5% nadat in oktober nog – 0,1% werd genoteerd. De Nederlandse inflatie is daarmee meer in lijn gekomen met die van het eurogebied.

Consumenten in Nederland zijn in december minder pessimistisch dan in november. Het consumentenvertrouwen verbeterde van – 14 naar – 11 volgens het CBS. De stemming is in de loop van het jaar gestaag verbeterd. Ondernemers in Nederland waren in december wat somberder gestemd dan in november: het producentenvertrouwen daalde van – 5,6 naar – 8,6. Ondanks dit stapje terug is een duidelijk herstel te constateren sinds het dieptepunt in februari (– 22,9). In het eurogebied verbeterde het consumentenvertrouwen volgens de Europese Commissie van – 17,7 in oktober naar – 17,3 in november en het producentenvertrouwen van – 20,3 in oktober naar – 18,3 in november.

Het beschreven economisch herstel van de afgelopen tijd wordt vooral gedragen door budgettaire en monetaire stimuleringsmaatregelen, en een gunstige voorraadcyclus. De belangrijkste uitdaging voor de komende tijd bestaat daarom uit het bewerkstelligen van een soepele overgang naar een meer marktgedragen herstel zijn. Naast het afbouwen van overheidsmaatregelen spelen diverse factoren hierbij een belangrijke rol: de ontwikkelingen in de financiële sector, de snelheid waarmee de wereldhandel en de huizenmarkten aantrekken, en de ontwikkeling in de balans tussen de consumentenbestedingen en -besparingen.

2. Werkprogramma Ecofin Raad

Aard bespreking: Presentatie van het Voorzitterschap

Besluitvormingsprocedure: n.v.t.

Toelichting:

Het Spaanse Voorzitterschap zal het werkprogramma van de Ecofin Raad voor de eerste helft van 2010 presenteren. Het werkprogramma bevat veel (half)jaarlijks terugkerende agendapunten, zoals de bespreking van de implementatie van het Stabiliteits- en Groeipact, de decharge van de EU-begroting en de economische situatie. Daarnaast heeft het Voorzitterschap aangegeven dat zij in algemene zin het accent wil leggen op de thema's: economische agenda in brede zin, het dichterbij brengen van de EU bij de burger, een adequate implementatie van het Verdrag van Lissabon en een versterking van het externe EU-profiel. De strategie Europa 2020 zal een centraal element worden tijdens het Spaanse Voorzitterschap.

Voor de Ecofin Raad specifiek zal het Spaanse Voorzitterschap zich vooral richten op het vervolg op het Europees Economisch Herstelplan en het creëren van een coherente en gecoördineerde benadering om duurzame groei te realiseren. Hieronder vallen onder meer financiële en budgettaire exit-strategieën en structurele hervormingen. Uiteraard zal ook aandacht worden besteed aan het Stabiliteits- en Groeipact. In het voorjaar zullen de Stabiliteits- en Convergenceprogramma's van alle lidstaten worden besproken. Verder zal het onderwerp financiële markten centraal blijven staan en zal aandacht worden besteed aan de coördinatie van ondersteuningsmaatregelen voor de financiële sector en aan verdere stappen op het gebied van Europees financieel toezicht. Op het gebied van internationale bijeenkomsten zal het Voorzitterschap aandacht besteden aan de opvolging van de klimaattop van Kopenhagen en de coördinatie van de voorbereidingen van de G20-bijeenkomsten van ministers van Financiën. Een ander thema dat aan de orde zal komen is o.a. de budget review.

3. Administratieve Samenwerkingsrichtlijn op het gebied van belastingen

Aard bespreking: Algemene benadering

Besluitvormingsprocedure: Unanimiteit

Toelichting:

De Ecofin Raad zal spreken over de algemene benadering inzake de Administratieve Samenwerkingsrichtlijn op het gebied van belastingen. Op verzoek van een aantal lidstaten worden alle richtlijnen en antifraude verdragen die zien op informatie-uitwisseling in één pakket tijdens deze Ecofin Raad besproken.

Bij de behandeling van de Administratieve Samenwerkingsrichtlijn staat de vraag centraal welke inkomenscategorieën (hierbij valt te denken aan salaris, pensioenen, directeursbeloningen, etc.) op automatische basis kunnen worden uitgewisseld. De Europese Commissie heeft een nieuwe richtlijn over de administratieve samenwerking tussen de belastingautoriteiten van de lidstaten voorgesteld. Door de globalisering zijn lidstaten voor een juiste heffing van de verschuldigde nationale belastingen en de bestrijding van belastingontwijking en fraude voor een groot deel afhankelijk van de inlichtingen van andere lidstaten. De bestaande richtlijn voor administratieve samenwerking daterende uit 1977 voldoet niet meer. Om deze reden wordt een gemoderniseerde richtlijn over de administratieve samenwerking voorgesteld.

4. Antifraude verdrag met Liechtenstein

Aard bespreking: Algemene benadering

Besluitvormingsprocedure: Unanimiteit

Toelichting:

De Ecofin Raad zal spreken over het antifraude verdrag met Liechtenstein. Doel van het verdrag is het vastleggen van regels voor wederzijdse assistentie bij het bestrijden van fraude en andere illegale activiteiten. In het antifraude verdrag zijn ook bepalingen opgenomen die zien op het uitwisselen van belastinginformatie op verzoek, waarbij het bankgeheim geen weigeringsgrond mag zijn. Met name het onderwerp over het uitwisselen van belastinginformatie op verzoek is veelvuldig discussiepunt geweest tussen de Europese Commissie en de lidstaten omdat de aanvankelijke tekst lacunes bevatte waardoor een effectieve uitwisseling van belastinginformatie op verzoek nog steeds niet mogelijk zou zijn.

De Europese Commissie heeft de kritiek ter harte genomen en heeft het antifraude verdrag heronderhandeld met Liechtenstein met als resultaat dat mogelijke obstakels die effectieve informatievoorziening in de weg zouden kunnen staan uit het Verdrag zijn verwijderd.

5. Onderhandelingsmandaat antifraude verdrag met Andorra, Monaco, San Marino en Zwitserland

Aard bespreking: aanname

Besluitvormingsprocedure: unanimiteit

Toelichting:

De Ecofin Raad zal gevraagd worden om akkoord te gaan met het onderhandelingsmandaat aan de Europese Commissie om antifraude verdragen overeen te komen met Andorra, Monaco, San Marino en Zwitserland. In deze antifraude verdragen zijn clausules opgenomen over het uitwisselen van belastinginformatie op verzoek, waarbij het bankgeheim geen weigeringsgrond mag zijn.

De Europese Commissie wil met de bovengenoemde landen verdragen sluiten die soortgelijk zijn aan het antifraude verdrag met Liechtenstein om zo een level playing field tussen deze landen te creëren.

6. Voorstel van de Raad om de Richtlijn 2003/48/EG, de Spaartegoedenrichtlijn te wijzigen

Aard bespreking: Politiek akkoord

Besluitvormingsprocedure: Unanimiteit

Toelichting:

Tijdens de Ecofin Raad van 2 december 2009 is gesproken over de Spaartegoedenrichtlijn. Enkele lidstaten hebben laten weten pas akkoord te gaan met de Spaartegoedenrichtlijn als Andorra, Liechtenstein, Monaco, San Marino en Zwitserland hun bankgeheim helemaal opheffen. In de ogen van veel andere lidstaten is dit een onmogelijke voorwaarde.

De Spaartegoedenrichtlijn heeft als doel het verzekeren van een belastingheffing op inkomsten uit spaartegoeden die zich bevinden in een andere lidstaat. Op grond van deze richtlijn informeren de meeste belastingdiensten van de EU lidstaten elkaar over grensoverschrijdende rentebetalingen aan natuurlijke personen binnen de EU. Luxemburg, Oostenrijk en België (tot 1 januari 2010), hebben, ter wille van hun bankgeheim, voor de optie gekozen om geen informatie uit te wisselen maar een bronheffing op de rentebetaling in te houden.

De lidstaten die informatie uitwisselen, verkrijgen hun informatie van de marktdeelnemers die de rente uitbetalen. Zo dienen banken informatie te

verstrekken over de grensoverschrijdende rentebetalingen aan natuurlijke personen. Vorig jaar oktober is de spaartegoedenrichtlijn geëvalueerd, waaruit bleek dat de spaartegoedenrichtlijn in bepaalde gevallen niet werkte. Om deze reden stelt de Commissie een hernieuwde robuuste richtlijn voor met het oog om de omzeiling van de richtlijn tegen te gaan.

7. Wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen

Aard bespreking: Algemene benadering

Besluitvormingsprocedure: Unanimiteit

Toelichting:

De Ecofin Raad zal een algemene benadering vaststellen voor de richtlijn over wederzijdse bijstand inzake de invordering van schuldvorderingen die voortvloeien uit belastingen, rechten en andere maatregelen.

De Europese Commissie stelt een nieuwe richtlijn voor de wederzijdse bijstand bij invordering voor als vervanging van de bestaande richtlijn die uit het jaar 1976 dateert. Personen en kapitaal zijn steeds mobieler geworden, waardoor de vraag naar invorderingsbijstand toeneemt. Hierdoor werd de noodzaak groter om de bestaande richtlijn te moderniseren. De nieuwe richtlijn zal ervoor zorgen dat de invorderingsbijstand efficiënter en effectiever wordt en in de praktijk makkelijker verloopt.

8. Statistiek (Griekenland)

Document: nog niet beschikbaar

Aard van Bespreking: aanneming Raadsconclusies

Besluitvormingsprocedure: consensus

Toelichting:

De Europese Commissie zal een rapport opstellen over de situatie in Griekenland. De Ecofin Raad zal over dit rapport spreken en waarschijnlijk zullen er ook Raadsconclusies worden aangenomen. Beide documenten zijn echter nog niet beschikbaar.

Sinds medio oktober bekend werd dat het tekort op de begroting in 2009 het dubbele zou zijn van wat eerder was aangekondigd (12,7% i.p.v. 6%), is de rente op Grieks schuld papier verder opgelopen. Ook is Griekenland gedowngrade door Fitch naar BBB+ (de laagste rating in de eurozone) en is de outlook voor Griekenland bij alle rating agencies negatief. De Europese Commissie, de ECB en verschillende lidstaten waaronder Nederland hebben aangegeven dat Griekenland zo snel mogelijk substantiële maatregelen moet nemen om de overheidsfinanciën op orde te brengen.

De Griekse premier Papandreou presenteerde 14 december jl. een pakket met maatregelen om de overheidsfinanciën op orde te brengen in de hoop financiële markten gerust te stellen. Eurocommissaris Almunia noemde het pakket een stap in de goede richting maar heeft tegelijkertijd aangegeven dat de Grieken meer duidelijkheid moeten verschaffen in hun Stabiliteitsprogramma. Er heeft een missie plaatsgevonden van de Europese Commissie naar Griekenland. De bevindingen van de Commissie zullen worden gepresenteerd in het rapport en de (concept) Raadsconclusies die voorliggen in de Ecofin Raad.